

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ.2540) มุ่งหมายให้มีการปฏิรูปการเมืองโดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง เพื่อพัฒนาระบบการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม จึงได้บัญญัติจัดตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่มีความเป็นกลางและมีความเป็นอิสระขึ้นตามรัฐธรรมนูญ หมวด 6 ส่วนที่ 4 ของรัฐธรรมนูญฯ เพื่อทำหน้าที่จัดการการเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนเลือกบุคคลเพื่อเป็นตัวแทนคนไปทำหน้าที่ต่าง ๆ ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ แต่อย่างไรก็ตามรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวไม่ได้บัญญัติให้ชัดเจนในเรื่องเขตอำนาจศาลในการตรวจสอบการใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งรวมทั้งการเพิกถอนการเลือกตั้ง ดังนั้น เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการจัดการเลือกตั้งที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป วันที่ 2 เมษายน 2549 และได้มีการร้องเรียนในปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญในการจัดการเลือกตั้งดังกล่าวใน 4 ประเด็น กล่าวคือ

1. ประเด็นที่คณะกรรมการการเลือกตั้งให้ความเห็นในเรื่องการกำหนดระยะเวลาสำหรับการเตรียมการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อันนำไปสู่การประกาศกำหนดวันเลือกตั้งในพระราชกฤษฎีกาขุบสภาผู้แทนราษฎร โดยไม่เหมาะสมและไม่เป็นธรรม

2. ประเด็นการจับคู่หาเลือกตั้งที่ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหันหน้าเข้าคูหาลงคะแนนและหันหลังให้คณะกรรมการการเลือกตั้งหน้าหน่วย เป็นการละเมิดหลักการเรื่องการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ซึ่งจะต้องดำเนินการ โดยใช้วิธีการออกเสียงคะแนนโดยตรงและลับ

3. ประเด็นที่พรรคการเมืองขนาดใหญ่ที่ส่งผู้สมัคร ในทุกเขตทั่วประเทศว่าจ้างให้ผู้สมัครจากพรรคการเมืองขนาดเล็กหลายพรรคส่งผู้สมัครเข้าแข่งขันในการเลือกตั้งตามที่พรรคการเมืองขนาดใหญ่กำหนด

4. ประเด็นที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีมติ สั่งการ ออกประกาศ และออกคำสั่ง ในเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้ง การสืบสวนสอบสวน เพื่อวินิจฉัยข้อปัญหาได้แย้งเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ตลอดจนการพิจารณาประกาศและรับรองผลการเลือกตั้งไปโดยไม่มีกรรมการประชุมปรึกษาหารือหรือมิได้มีการปรึกษาหารือกัน โดยกรรมการการเลือกตั้งครบถ้วนตามจำนวนที่มีอยู่

ต่อมาศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยในคำวินิจฉัยที่ 9/2549 เฉพาะในประเด็นที่ 1 และ ประเด็นที่ 2 ว่าการดำเนินการที่เกี่ยวกับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป วันที่ 2 เมษายน 2549 มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ในกรณี การดำเนินการกำหนดวันเลือกตั้งตามพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2549 เฉพาะมาตรา 4 ในการจัดการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปและมติในการจัดคูหาการเลือกตั้งไม่เป็นการลงคะแนนโดยลับ จึงเป็นการเลือกตั้งที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญมาตรา 2 มาตรา 3 มาตรา 104 วรรคสาม และมาตรา 144

จากคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ 9/2549 ดังกล่าวมีประเด็นปัญหาทางกฎหมายที่ต้องพิจารณา ดังต่อไปนี้

ประการแรก รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ.2540) ไม่ได้บัญญัติให้ชัดเจนในเรื่องเขตอำนาจศาลในการตรวจสอบการใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการออกมติในการหั่นคูหาการเลือกตั้งรวมทั้งการเพิกถอนกระบวนการจัดการการเลือกตั้ง นอกจากนี้กระบวนการเลือกตั้งประกอบด้วยหลายขั้นตอนและกรณีการหั่นคูหาเป็นเพียงขั้นตอนหนึ่งเท่านั้น และกระบวนการที่ทำให้การเลือกตั้งไม่เป็นไปโดยลับเป็นเรื่องทางเทคนิค และเมื่อพิจารณาอำนาจอธิปไตยเป็นอำนาจสูงสุดของรัฐ ประชาชนชาวไทยได้แสดงออกซึ่งเจตจำนงโดยการเลือกตั้ง ดังนั้นศาลจะนำเอากระบวนการทางเทคนิคมาเพิกถอนการแสดงเจตจำนงของปวงชนโดยการเลือกตั้งได้หรือไม่

ประการที่สอง เมื่อพิจารณารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ.2540) มาตรา 198 กรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจะเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญและศาลปกครอง มีข้อพิจารณาดังต่อไปนี้

¹ ปัญหา อุดชาชน, รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่อง บทบาทของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเกี่ยวกับการควบคุมความชอบด้วยกฎหมาย ตามรัฐธรรมนูญมาตรา 198 (สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ: 2548), หน้า 44-45.

การที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจะส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองพิจารณาวินิจฉัย จะต้องดูเขตอำนาจของศาลว่ากรณีใดบ้างที่ต้องส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญ และกรณีใดบ้างที่ต้องส่งเรื่องให้ศาลปกครอง เป็นสำคัญ

1. เขตอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญทำหน้าที่ควบคุมความชอบด้วยกฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นสำคัญ โดยศาลรัฐธรรมนูญได้วางบรรทัดฐาน คำว่า “บทบัญญัติแห่งกฎหมาย” ที่ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมาย หมายถึงกฎหมายที่ตราขึ้นโดยฝ่ายนิติบัญญัติ ดังนั้น เมื่อพิจารณาตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญและศักดิ์ของกฎหมายแล้ว บทบัญญัติแห่งกฎหมายได้แก่ 1) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ 2) พระราชบัญญัติ 3) พระราชกำหนด 4) ประมวลกฎหมาย

ดังนั้น หากผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา เห็นว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายข้างต้นมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ต้องส่งคำร้องพร้อมความเห็นไปให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

2. เขตอำนาจของศาลปกครอง ศาลปกครองทำหน้าที่ควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ หรือการกระทำใดของบุคคลใด ดังนั้น ศาลปกครองจึงมีอำนาจหน้าที่ควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายและการกระทำใดของบุคคลใดดังนี้

1) กฎหมายลำดับรอง ได้แก่ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง และกฎหมายที่ออกโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

2) กฎหมายความว่า พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบ ข้อบังคับ หรือบทบัญญัติอื่นที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไป โดยมุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดหรือบุคคลใดเป็นการเฉพาะ

3) คดีพิพาทตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.2542 มาตรา 9 ดังต่อไปนี้ (1) (2) (3).....

ดังนั้นเมื่อพิจารณาตามหลักการดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณากฎหมายที่ตราขึ้นโดยฝ่ายนิติบัญญัติตามข้อ 1 และศาลปกครองมีอำนาจพิจารณากฎหมายลำดับรองตามข้อ 2 จะเห็นได้ว่า รัฐธรรมนูญมาตรา 198 ไม่ได้บัญญัติให้ชัดเจนว่า ศาล

รัฐธรรมนูญหรือศาลปกครอง องค์กรใดเป็นองค์กรที่มีอำนาจในการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของ กฎหรือข้อบังคับ ที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเสนอให้พิจารณา

ประการที่สาม ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยในกรณีระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2543 ขัดต่อรัฐธรรมนูญ (คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ 23/2543) ว่า “...รัฐธรรมนูญมาตรา 276 วรรคหนึ่ง ซึ่งบทบัญญัติทั่วไปในเรื่องอำนาจหน้าที่ของศาลปกครอง บัญญัติว่า “ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่เป็นข้อพิพาทระหว่างหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชา หรือกำกับดูแลของรัฐบาลกับเอกชน หรือระหว่างหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐบาล... ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ” โดยศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่า บทบัญญัตินี้ดังกล่าวเป็นบทบัญญัติที่ให้อำนาจศาลปกครองในการพิจารณาวินิจฉัย “ความชอบด้วยกฎหมาย” ของการกระทำของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐบาล ดังนั้น อำนาจหน้าที่ของศาลปกครองในการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องและผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเสนอตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 198 วรรคหนึ่ง จึงต้องหมายถึง เรื่องของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐบาลเท่านั้นศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นองค์กรที่มีขึ้นตามรัฐธรรมนูญ หมวด 6 ส่วนที่ 4 มิใช่หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐบาล ดังนั้น ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งออกโดยคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงไม่อยู่ในอำนาจของการพิจารณาวินิจฉัยของศาลปกครอง...” จากคำวินิจฉัยดังกล่าวศาลรัฐธรรมนูญวางหลักว่า

1. “ฝ่ายปกครอง” ที่จะอยู่ภายใต้การตรวจสอบการใช้อำนาจของศาลปกครองนั้น จะต้องเป็นฝ่ายปกครองที่อยู่ในอำนาจบังคับบัญชาหรือกำกับดูแลของรัฐบาลเท่านั้น ไม่ได้หมายความว่ารวมถึงองค์กรอิสระอื่นเช่นคณะกรรมการการเลือกตั้ง การให้เหตุผลของศาลรัฐธรรมนูญในประเด็นดังกล่าว ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาเฉพาะรูปแบบขององค์กรเท่านั้น ศาลแต่ไม่พิจารณาถึงลักษณะของการใช้อำนาจแต่อย่างใด

2. จากบรรทัดฐานของคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 24/2543 ต่อมาศาลรัฐธรรมนูญโดยคำวินิจฉัยที่ 9/2549 วินิจฉัยว่า เมื่อมีปัญหาว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่อยู่

ภายใต้การตรวจสอบการใช้อำนาจของศาลปกครองแล้ว ดังนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งใช้อำนาจในการออกมติในการหาคำพิพากษาการเลือกตั้งและกำหนดวันเลือกตั้งซึ่งกฎหมายให้กระทำเป็นพระราชกฤษฎีกา ซึ่งทั้งสองกรณีมีผลเป็นการทั่วไปโดยไม่ได้มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งจึงอยู่ในความหมายของ “กฎ” ตามรัฐธรรมนูญมาตรา 198 หากมีปัญหาการโต้แย้งการใช้ อำนาจย่อมตกอยู่ภายใต้เขตอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ เห็นได้ว่าศาลรัฐธรรมนูญตีความว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ จึงไม่อยู่ภายใต้การตรวจสอบการใช้อำนาจของศาลปกครอง ดังนั้น เมื่อไม่อยู่ภายใต้การตรวจสอบการใช้อำนาจของศาลปกครองจึงอยู่ใน ภายใต้อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญนั้น การตีความดังกล่าวสอดคล้องกับลักษณะการใช้อำนาจของ คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือไม่

ประการที่สี่ การยุบสภาผู้แทนราษฎรและการกำหนดวันเลือกตั้ง รัฐธรรมนูญมาตรา 116 บัญญัติให้กระทำรูปแบบของพระราชกฤษฎีกานั้นเป็นเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสภาซึ่งเป็นฝ่ายนิติบัญญัติกับรัฐบาลซึ่งเป็นฝ่ายบริหารในระบบรัฐสภาตามหลักการถ่วงดุลและคานอำนาจกัน เป็นการกระทำทางรัฐบาลหรือการกระทำในทางการเมืองโดยหลักศาลปฏิเสธที่จะเข้าไปควบคุม กล่าวคือ การยุบสภาผู้แทนราษฎรและการกำหนดวันเลือกตั้งนั้น เป็นการกระทำอันเป็นผลสืบเนื่องกัน เป็นการใช้อำนาจของฝ่ายบริหาร โดยแท้ที่กำหนดไว้ในระบบรัฐสภา เพื่อให้ฝ่ายบริหารถ่วงดุลหรือคานอำนาจกับฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสภาซึ่งเป็นฝ่ายนิติบัญญัติกับรัฐบาลซึ่งเป็นฝ่ายบริหารในระบบรัฐสภา ดังนั้น การที่ศาลรัฐธรรมนูญเข้ามาตรวจสอบการใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการให้ความเห็นในการกำหนดวันเลือกตั้งขัดต่อรัฐธรรมนูญซึ่งกระทำสืบเนื่องมาจากการยุบสภานั้น สอดคล้องกับทฤษฎีกฎหมายและรัฐธรรมนูญมาตรา 116 หรือไม่

จากปัญหาที่ได้นำเสนอมาแล้วจะเห็นได้ว่า การที่ศาลรัฐธรรมนูญเข้ามาตรวจสอบการใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ในประเด็นการออกมติในการหาคำพิพากษาการเลือกตั้งอันเป็นส่วนของการดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งและการเพิกถอนการเลือกตั้งนั้น สอดคล้องกับทฤษฎีอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนหรือไม่ และการที่ศาลรัฐธรรมนูญเข้ามาตรวจสอบการใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ในการให้ความเห็นกำหนดวันเลือกตั้งซึ่งกฎหมายบัญญัติให้ทำในรูปแบบของพระราชกฤษฎีกานั้น สอดคล้องกับหลักการกระทำทางรัฐบาลซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารตามหลักการถ่วงดุลและคานอำนาจกันในรูปแบบการปกครองในระบบรัฐสภา จึงควรที่จะได้มีการศึกษาวิจัยถึงคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 9/2549 เพื่อศึกษาคำวินิจฉัย เหตุผลในคำวินิจฉัย หลักกฎหมายของไทยและต่างประเทศในประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ในคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวและศึกษา

วิเคราะห์และประเมินมาตรฐานผลการคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าว

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาคำวินิจฉัย หลักกฎหมายจากคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 9/2549

1.2.2 เพื่อศึกษาหลักกฎหมายของไทยและต่างประเทศในประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยในคำวินิจฉัยดังกล่าว

1.2.3 เพื่อศึกษาวิเคราะห์และประเมินมาตรฐานผลการคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าว

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็น การนำเอาคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญซึ่งครอบคลุมทั้งคำวินิจฉัยกลางของศาลรัฐธรรมนูญและคำวินิจฉัยส่วนบุคคลหรือที่ว่า “คำวินิจฉัยในส่วนของตน” ของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมาวิเคราะห์โดยมุ่งวิเคราะห์ถึง คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 9/2549 เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ หลักรัฐธรรมนูญ ความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎี กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น โดยการนำข้อมูลดังกล่าวมาศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับหลักกฎหมาย แนวความคิดและทฤษฎีในต่างประเทศ เพื่อให้การศึกษาวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ 9/2549 เป็นไปอย่างมีระบบ นอกจากนี้ยังได้ศึกษาคำรากกฎหมาย บทความ และเอกสารตลอดจนรายงานการประชุมต่าง ๆ ซึ่งจะมีส่วนให้การวิเคราะห์ดังกล่าวลึกซึ้งกว้างขวางยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยจะศึกษาเฉพาะขอบเขตของรัฐธรรมนูญ (พ.ศ.2540) เป็นหลักแต่จะเปรียบเทียบกับรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2550 ในบางกรณีเท่านั้น

1.4 สมมุติฐานของการวิจัย

คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ 9/2549 วินิจฉัยว่า การใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งออกมติในการหั่นคูหาการเลือกตั้งอันมีลักษณะเป็นกฏตามรัฐธรรมนูญมาตรา 198 ขัดต่อการเลือกตั้งโดยลับตามรัฐธรรมนูญมาตรา 104 วรรคสามและการใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ความเห็นในการกำหนดวันเลือกตั้ง โดยกฎหมายให้ทำในรูปแบบของพระราชกฤษฎีกา ยุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2549 อันมีลักษณะเป็นกฏตามรัฐธรรมนูญมาตรา 198 ขัดต่อการเลือกตั้งโดยสุจริตและเที่ยงธรรมตามรัฐธรรมนูญมาตรา 116 , 136 และมาตรา 144 จึงส่งผลให้กระบวนการจัดการเลือกตั้งเสียไป

1.5 วิธีดำเนินการวิจัย

ศึกษาในเชิงในเชิงวิจัยเอกสาร (Documentary Research)

1.5.1 กฎหมาย

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ.2540)
- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ.2541
- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พ.ศ.2542
- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.2542
- พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542

1.5.2 คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ 9/2549 และคำวินิจฉัยอื่นที่เกี่ยวข้อง

1.5.3 หนังสือ บทความ เอกสาร และผลงานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ทำให้ทราบคำวินิจฉัย หลักกฎหมายจากคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 9/2549 กล่าวคือ จากการศึกษาพบว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ และไม่ได้เป็นองค์กรที่ได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจในลักษณะเด็ดขาด ดังนั้น หากมีปัญหาเรื่องการโต้แย้งเรื่องการใช้อำนาจข้อมูถูกตรวจสอบโดยศาลได้แต่จะเป็นศาลใดหรือไม่ขึ้นอยู่กับลักษณะการใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง กล่าวคือหากเป็นการใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญโดยตรงย่อมอยู่ภายใต้การตรวจสอบการใช้อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ แต่หากเป็นการใช้อำนาจทางปกครองย่อมอยู่ภายใต้การตรวจสอบการใช้อำนาจของศาลปกครอง เป็นต้น

1.6.2 ทำให้ทราบหลักกฎหมายของไทยและต่างประเทศในประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยในคำวินิจฉัยดังกล่าว

1.6.3 ทำให้ทราบมาตรฐานผลการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าว